

HOTĂRÎREA Nr.22/1994

privind aprobarea Statutului orașului Gheorgheni

Consiliul Local al orașului Gheorgheni în ședința
din 28 aprilie 1994,

Având în vedere:

-Proiectul de statut întocmit de către Comisia
denumită prin Hotărîrea Consiliului Local Nr.4/1994,

-Dezbaterile din cadrul ședinței,

-În baza prevederilor art.21 lit.b și art.29 din Legea
nr.69/1991 privind Administrația Publică Locală,

HOTĂRĂȘTE :

Art.unic. Se aprobă Statutul orașului Gheorgheni
care face parte integrantă din prezenta hotărîre.

Gheorgheni, 28 aprilie 1994

PREȘEDINTELE ȘEDINȚEI

LOCAL Ștefan Vasile

A V I Z A T

SECRETARUL CONSILIULUI LOCAL

Benedek Csaba

STATUTUL ORASULUI GHEORGHENI

DELIMITAREA TERITORIALA A ORASULUI, DENUMIREA LOCALITATILOR COMPONENTE, AMPLASAREA ACESTORA IN TERITORIU, DISTANTELE INTRE LOCALITATI, SUPRATA INTRAVILANULUI PRECUM SI A TERITORIULUI

Art.1. Oraşul GHEORGHENI este situat în partea estică-centrală a judeţului Harghita, la nord-vest de oraşul Miercurea-Ciuc, în partea estică a bazinului Giurgeului, la întretăierea paralelei $46^{\circ}45'$ şi meridianul $25^{\circ}38'$. Depresiunea Giurgelui este un bazin intramontan caracteristic, mărginit la est de munţii Giurgeului şi Hăşmaşul Mare formaţi din roci cristaline şi calcaroase cu vîrfuri nu prea înalte Prisca (Piricske) 1545 m. Licas (Likas) 1676 m. şi Hăşmaşul Mare 1793 m. În munţii Giurgelui în anul 1837 s-a format un lac de baraj natural Lacu-Roşu, care împreună cu pitorescul Cheile Bicazului influenţează viaţa economică-turistică a oraşului Gheorgheni.

Depresiunea este mărginită la vest de munţii Giurghiului (Görgényhavasok) de origine vulcanică (andezit şi bazalt) cu vîrfurile Anca (Délhegy) 1695 m. Batrana (1634 m). Oraşul Gheorgheni s-a format pe conul de dejectie (aluviunile Belchiei) la o latitudine de 116 m.

CLIMA -oraşul este determinată de altitudine şi de situaţia izolată a depresiunii. Temperatura medie anuală este cuprinsă între $5,6-5,9^{\circ}$. În timpul iernii se constată fenomenul inversiunii (important din punct de vedere turistic. Vânturile dominante - vara vânturi vestice (ciclonele zonei temperate) iarna - vânturi estice (Nemira) la Gheorgheni vântul Belchiei.

FLORA -ţinutului este formată din răşinoase, elementele dominante fiind bradul şi molidul, dar în cadrul grădinii Csiky (Csiky-lort), parc dendrologic există peste 150 specii de arbori.

FAUNA -deasemenea este foarte bogată. Animalele mai răspândite în pădurile Gheorgheniului sunt: ursul carpatin, lupul, cerbul, rasul, jderul, mistretul, vipera. În apele munţii păstrăval auto deasemenea răspândit.

DENUMIREA ORASULUI: Denumirea oficială GHEORGHENI, în limba maghiară GYERGYÓSZENTMIKLÓS, este un oraș de categoria a III-a, cu statut de autoadministrare, centru colaborator al bazinului Giurgeului. Denumirea Gheorgheni derivă de la GYERGYÓ. Potrivit cercetărilor științifice GYERGYÓ derivă de la GYÖRGY (Györgypataka) iar Szent Miklós (Sf.Nicolae) este numele episcopului Nicolae din Asia Mică, - omecelesiastic, care a prijinit interesele săracilor și ale tinerilor.

DENUMIREA LOCALITATILOR COMPONENTE

1.-STATIUNEA LACU-ROȘU la o distanță de 26 km.de oraș pe DN 120. Denumirea provine de la pârîul Roșu (Veres-patak), care cu ocazia revărsărilor transportă mal de calcar roșiatic (provine din dolomit carbonat de calciu și magneziu), în urma căruia apele lacului par roșiatic.

2.-KOVACSPETER la 15 km. de oraș. Este un nume propriu, fost proprietar al acestor părți. Se mai numește și "Sóvető". (S-a dat sare animalelor pe aceste pășuni, situate pe Drumul județean care leagă orașul Gheorgheni de orașul Bălan.

3.-VÁRPATAK (Pârîul Cetății) la 5 km.de oraș. Denumirea vine de la pârîul, care curge lângă fosta cetate Both (Bothvára).

4.-VISSZAFOLYÓ (Intorsura pârîului).Denumirea vine de la faptul că acest afluent al Mureșului în mod natural ar trebui să se varsă în Belchia.

DELIMITAREA TERITORIALA A ORASULUI

La nord se delimitează cu comuna Tulgheș, la est se delimitează cu comuna Bicaz Chei, județul Neamț, la sud se delimitează cu orașul Bălan și comuna Suseni. La vest se delimitează cu comunele Joseni și Lăzarea.

PRECIZARI DE ORDIN ISTORIC

Pe raza orașului Gheorgheni au fost găsite urmele omului primitiv (preistoric) din epoca neolitică și din epoca bronzului și ceramică din secolul IV-V, după Christos. Registrul papal din anul 1332 pomenește de 3 centre eclesiastice din bazinul Giurgeului; Szent Miklós (adică Gheorgheni) Lăzarea și Joseni. În anul 1500 a existat Cetatea Both, avînd dimensiunea de 33-18 m.

Primele așezări au fost construite între munții, lângă pârîul György (Györgypataka) în secolul XV-XVI-lea, orașul deja se

extindea pe aria actuală. În anii 1514 și 1562 au loc răscoalele secuiești. Registrul din anul 1567 menționează 78 familii de iobagi și 10 familii libere, lucru care demonstrează că prașul este unul dintre cele mai mari așezări din secuime. Secuții din Gheorgheni au participat în luptele antiotomane ale lui Bathori Zsigmond și Mihai Viteazul.

În anul 1607 așezarea a primit dreptul de a ține târguri.

Între anii 1637- 1672 s-a stabilit în Gheorgheni armonii potrivit unui act domnitoresc dat de principalele Transilvaniei Mihail Apafi. Acest fapt a contribuit la dezvoltarea industriei, înflorirea meșteșugurilor și comerțului.

Secuții din Gheorgheni au participat în răscoala condusă de Francisc Rákoczi al II-lea, având un caracter antihabsburgic și în Revoluția din 1848-1849. În acest eveniment se remarcă atât mase largi ale populației cât și personalități militare de seamă:

- Földvári Károly colonel,
- Földvári Lajos, colonel,
- Lezsák Sándor maior,
- Kiss Antal, maior.

Orașul în urma dezvoltării din secolele XVIII-XIX a căpătat un aspect urbanistic precum se vede și astăzi în centrul orașului și lângă arterele principale. Monumentele istorice:

- Casa Romfeld (1815)
- Casa Kopacz (1800)
- Parochia romano-catolică (veche 1758)
- Casa Bocșánczy (1817)
- Biserica armeană (1730- 1734)
- Biserica romano-catolică (1498) numai portalul există din acest an.

Primul și al doilea război mondial a influențat denigrator în mod negativ viața economică și socială a orașului și al populației din această așezare.

POPULAȚIA ORAȘULUI GHEORGHENI (Componenta etnică)

Populația stabilă a orașului, conform recensământului din 7 ianuarie 1992 este de 21.444 locuitori. Populația după naționalități se prezintă astfel: Din totalul de 21.444 de locuitori : români 2269 locuitori, maghiari 18.936 locuitori, romii (țigani) 109 locuitori, alte naționalități: 41 locuitori.

Populația după religie:

- ortodoxi: 2078, romano-catolici: 14.428, reformați 1397, unitarieni 135, greco-catolici 78, adventiști 91, armeano-catolici 72, martorii lui Iehova 96, alte nedecarate fără religie: 73.

AUTORITĂȚILE ADMINISTRĂȚIEI PUBLICE LOCALE ȘI ALE
ADMINISTRĂȚIEI DE STAT CARE AU SEDIUL ÎN ORAȘ ȘI
LOCUL UNDE FUNCȚIONEAZĂ ACESTIA:

Sunt:

- Consiliul Local al orașului	- str. Carpați nr.8
- Primăria orașului	- str. Carpați nr.8,
- Administrația Financiară	- str. Carpați nr.1
- Judecătoria Locală	- str. Kossuth Lajos nr.4,
- Parchetul Local	- str. Kossuth Lajos nr.4
- Notariatul de stat local	- str. Kossuth Lajos nr.4

Consiliul Local - este organul de conducere, ales în mod democratic de către populație, organ legiuitor decizional, având în competența sa soluționarea tuturor problemelor legate de conducerea orașului, care nu sunt stipulate prin Constituție sau alte legi organice sau speciale în competența altor organe de stat.

Primăria este organul administrativ executiv al orașului, condus de primar, -de asemenea ales în mod democratic.

INSTITUȚIILE SOCIAL-CULTURALE, PRESA, RADIOTELEVIZIUNEA
IMPREUNA CU AUTORITĂȚILE CARORA SE SUBORDONEAZĂ

- Poliția orășenească	- Piața Petöfi nr.5
- Jandarmerie	
- Spitalul orășenesc, cu dublă subordonare Ministerului Sănătății și Consiliului Local;	
- Casa de cultură a sindicatelor - subordonată Confederației Naționale a Sindicatelor Libere Române Frăția;	
- Biblioteca orășenească - subordonată Inspectoratului pentru Cultură a Județului Harghita și Consiliului Local;	
- Muzeul orășenesc subordonat Muzeului Județean Harghita,	
- Cinematograf "Miorița" subordonat Intreprinderii Județene Cinematografice;	
- Teatrul Figura Studio - subordonat Inspectoratului pentru Cultură a Județului Harghita,	

- Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor;
- Invățământ, care cuprinde 3 licee, 3 școli generale, 10 grădinițe, și 4 grădinițe cu program prelungit.

INSTITUTII SI ORGANE ALE MASS-MEDIE

- Post de televiziune prin cablu MECATEX SRL,
- Post de televiziune prin cablu SYNTAX SA,
- Revista săptămânală "Gyergyó szinten minden".

Determinarea căilor de comunicație existente în oraș
cu arătarea domeniului căruia aparțin.

Există 4 artere de comunicație în oraș dinspre Tîrgu-Mureș Toplița, prin comuna Lăzarea, dinspre Tîrgu Mureș-Praid prin comuna Joseni, dinspre Miercurea Ciuc- prin satul Valea Strîmbă, dinspre Odorhei prin comuna Suseni-Valea Strîmbă, dinspre Bicaș-Chei prin Lacu Roșu.

Orașul este situat la intrarea unor însemnate artere rutiere prin care se pot face legături economice, turistice cu alte zone din județ și cu județele vecine.

Drumuri de interes național

- DN-12 M.Ciuc- Toplița în lungime de 3,0 km.
- DN 12 C.Gheorgheni-Lacu Roșu în lungime de 32 km.
- DN 13 B Gheorgheni-Praid în lungime de 3,2 km.

Drumuri județene

- DJ 125 de la km.4 -Bălan , în lungime de 8,00 km.
- DJ 125 A Vârful Pângărați-Hagota în lungime de 5,0 km.

Drumuri de interes local

În oraș există:

- 93 străzi în lungime de 47,01 km. suprafață de 3,3 ha.
- drumuri în stațiunea Lacu Roșu 4,1 km. suprafață de 0,46,
- drumuri spre localități componente 21,5 km. în suprafață de 12,9 Ha.
- drumuri forestiere 37,1 km. suprafață de 22,26 Ha.

Orașul este situat pe linia feroviară principală ce leagă sudul de nordul țării prin Brașov.

Activități economice specifice ale orașului
și agenți economici mai importanți

În orașul Gheorgheni funcționează 29 agenți economici cu capital integral de stat sau majoritar de stat. Numărul agenților economici cu capital privat: 532.

Societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat mai importante sunt următoarele:

- În domeniul exploatării și prelucrării lemnului:
 - GHEMOB SA,
 - SEPPL SA,
- În domeniul construcțiilor de mașini:
 - BUCIN SA
 - SEMCO SA.
- În domeniul industriei ușoare:
 - ROMTEX SA,
 - DECORATEX SA.
- În domeniul construcțiilor
 - SC ASCO SA
 - SC CIN SA
- În domeniul prestărilor serviciilor:
 - CPADM,
 - COOP.PROGRESUL,
 - ECOMIXT
 - LEMECO
 - Regie Autonomă G.O.R.A.- Városgazdálkodás.

Serviciile publice existente în oraș:

- Regie Autonomă G.O.R.A.-acționează pe baza teritorială a orașului Gheorgheni, obiectul de activitate cuprind următoarele domenii:

- activitatea locativă cuprinzând administrarea Fondului locativ de stat, funcționarea centralelor termice, întreținerea rețelelor de termoficare;

- activitatea de gospodărie comunală cuprinzând următoarele activități: captarea apei potabile, epurarea apelor uzate, întreținerea și extinderea sistemului de canalizare menajeră și potabilă, servicii de salubritate și transport resturi menajere, servicii de coșărit, transport în comun, prestări servicii în construcții.